

Portalada de l'església

Vilassar de Dalt

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Carrer Àngel Guimerà, s/n
Alçada: 38

Coordenades:

Latitud: 41.51738
Longitud: 2.35827
UTM Est (X): 446454
UTM Nord (Y): 4596393

Classificació

Número de fitxa 08214 - 364
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Gòtic Modern
Segle XVI
Any 1511
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL -Pla Especial Patrimoni Arquitectònic i Ambiental
Número inventari Si (IPA 9279)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Ornamental
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Barcelona (C. del Bisbe, 5 - 08002 Barcelona)
Fitxes associades:
[Sant Genís de Vilassar](#)
[Carrer Àngel Guimerà](#)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart

Descripció

Portalada d'estil gòtic tardà feta de pedra que correspondria l'entrada principal de l'antic temple aixecat l'any 1511 i que es va salvar miraculosament de la destrucció de la Guerra civil espanyola (1936-39). L'obertura d'entrada és rectangular amb un arquivolta llis en la part superior, decorat amb un emblema heràldic de les armes de Catalunya, desplaçat a la dreta. La delimita un arc de mig punt rebaixat fet d'arquivoltes que acaben amb uns capitells decorats amb elements vegetals trepanats i sostinguts per brancals fets a base de feixos de petites columnes amb motlures gòtiques a la base.

A l'intradós hi ha la imatge de Sant Pau, a la dreta; mentre que la imatge desapareguda de l'esquerra caldria atribuir-la a Sant Pere. El frontó central no conserva cap grup escultòric. Les fotografies anteriors a 1936 no permeten comprovar l'existència de relleus o escultures.

A la part externa de l'arc hi ha un guardapols que acaba amb mènsules a l'alçada dels capitells. A la mènsula de la dreta, es representa l'arcàngel Miquel lluitant contra el maligne; a la de l'esquerra, es representen tres personatges, de difícil interpretació a causa del seu estat de conservació. El guardapols està decorat en l'extradós per una sèrie de volutes vegetals, i sobre la clau hi ha un floró de tres fulles, que sosté a sobre una penya una imatge de l'arcàngel Miquel matant el drac.

Història

L'edifici actual no té res a veure amb l'església que es va destruir entre el 1936 i el 1939. Aquella era el fruit de diverses reformes començades en el segle XVI que també es va fer sobre una altra construcció més antiga.

La primera referència documental de l'església de Sant Genís de Vilassar és de l'any 1091 (SAMON: 2008). Sobre aquella primera església romànica s'edificaria la nova entre 1511 i 1518, d'estil gòtic tardà, molt freqüent a la comarca. Es tracta d'un edifici d'una sola nau, orientat amb l'absís a llevant. El primer document que esmenta la necessitat d'una ampliació és una vista pastoral de 1508 (GRAUPERA:2007) realitzada per Fra Guillem Serra, delegat del bisbe de Barcelona Enric de Cardona. Es coneixen els noms dels arquitectes perquè es troben citats a l'acta de fundació de l'església, que data de 23 de setembre de 1511. Es tracta dels mestres de cases Bartomeu Rossi de Girona i Pere Capvern de França. Les obres s'acaben el 20 de juny de 1518 i la consagració de l'església s'efectua el 21 d'agost de 1519.

L'any 1599 s'aixecarien dos comunidors de planta quadrada i coberta piramidal.

L'any 1607 es construeix el campanar, al costat nord de la nau; s'afegeix una nau a migdia, on l'any 1627 es fa la capella dels sants Màrtirs.

L'any 1722 s'hi afegeix la Capella de Sant Antoni, a la nau septentrional, al costat del campanar.

La transformació de Vilassar i el creixement demogràfic, entre finals del segle XVIII i el segle XIX, a causa de les noves fàbriques tèxtils evidencien la necessitat d'ampliar l'església. S'inicien diversos projectes fallits (SAMON:1991) i només s'actua desmantellant els comunidors la creació de la capella neogòtica del Santíssim.

L'any 1936 l'aspecte de l'església era d'un edifici, gairebé fortificat, amb una tanca d'obra en la façana de la plaça de la Vila, l'accés pel carrer Àngel Guimerà i la rectoria en l'angle recte amb la façana. La rectoria era un edifici dels segles XVI-XVII i tenia un hipogeu que es posava per sota el carrer. Bona part de l'arxiu parroquial es va salvar de la crema perquè estava amagat en aquest hipogeu i durant unes reformes del carrer, es va descobrir.

Bibliografia

BENITO Pere (2006). Vilassar de Dalt, un poble de futur. Ajuntament de Vilassar de Dalt.

DOMÍNGUEZ, Josep i OLIVA, Benet (1994). Vilassar de Dalt. Història gràfica. Oikos-Tau. Vilassar de Mar.

GRAUPERA GRAUPERA, Joaquim (2007). Sobre un grup homogeni de portades gòtiques al Maresme: Vilassar de Dalt, Argentona, Arenys de Munt, Cabrera de Mar i Llaveneres; dins les XXIII Sessió d'Estudis Mataronins, 2 de desembre de 2006. Museu Arxiu de Santa Maria. Mataró, pàgs. 215 a 231.

SAMON FORGAS, Josep (1991). Un frustrat projecte de Miquel Garriga i Roca a Vilassar de Dalt; dins les VIII Sessió d'Estudis Mataronins, 19 d'octubre de 1991. Museu Arxiu de Santa Maria. Mataró, 1992, pàgs. 89 a 102.

SAMON FORGAS, Josep (2008). Vilassar de Dalt + Cabrils + Vilassar de Mar = Vilassar; dins les XXIV Sessió d'Estudis Mataronins, 1 de desembre de 2007. Museu Arxiu de Santa Maria. Mataró, pàgs. 59 a 68.

